

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

DLA

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESPOŁU SZKÓŁ URSZULAŃSKICH
W RYBNIKU**

Program został zatwierdzony na konferencji Rady Pedagogicznej w dniu **30.09.2019**

SPIS TREŚCI

I Preambuła

II Wstęp

1. Podstawa prawna.
2. Charakterystyka szkoły.
3. Wartości stojące u podstaw Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
4. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

III Misja szkoły

IV Wizja szkoły

V Sylwetka absolwenta

VI Ceremoniał i tradycje szkoły

VII Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły/placówki oraz występujących zagrożeń.

1. Analiza wyników ankiet.
2. Praca wychowawcza.

VIII Założenia Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

IX Cele oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.

X Strategia wychowawczo-profilaktyczna, czyli zadania, treści i formy wychowawczo-profilaktyczne.

XI Ewaluacja.

- I.a.1. Wnioski i zalecenia z ewaluacji SPW-P za rok 2018/2019.

I PREAMBUŁA

Istotą programu wychowawczo - profilaktycznego jest tworzenie strategii działań alternatywnych dla zachowań dysfunkcyjnych.

Program wychowawczo-profilaktyczny ZSU powstał w oparciu o wizję i misję szkoły. Poprzedziła go wnikliwa diagnoza potrzeb uczniów i nauczycieli oraz oczekiwań rodziców. Przedstawia w sposób całościowy treści, działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym podejmowane w szkole.

Zgodnie z przyjętą przez nas chrześcijańską wizją szkoły wychowanie rozumiemy jako wspomaganie ucznia w rozwoju. Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły bazuje na wskazaniach formacyjnych pozostawionych przez Założycielkę Zakonu, św. Anielę Merici, i urszulańskiej tradycji pedagogicznej. Aby spełnić swoje zadanie powinien być realizowany na lekcjach wszystkich przedmiotów, godzinach wychowawczych, apelach, spotkaniach pozalekcyjnych, przez udział w uroczystościach szkolnych, kościelnych, państwowych.

Przekonani o konieczności współdziałania na rzecz dobra dziecka, w realizacji programu biorą udział zarówno uczniowie, rodzice - będący podstawowymi wychowawcami swoich dzieci, jak i nauczyciele, inni pracownicy szkoły.

Dążymy do osiągnięcia przez każdego ucznia swoich optymalnych możliwości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa, w jaki sposób będziemy wspomagać wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budować odporność i konstruktywną zaradność). Wskazuje metody ograniczania i likwidowania rozpoznanych ograniczeń i czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny wskazuje na inicjatywy wzmacniające czynniki chroniące, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwia prowadzenie zdrowego stylu życia.

II WSTĘP

1. Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526);
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59);
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487);
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783);
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U z 2017 r, poz. 356);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej;
- Statut Szkoły Podstawowej Sióstr Urszulanek UR w Rybniku

2. Charakterystyka szkoły

Szkoła Podstawowa Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Rybniku jest szkołą katolicką, głęboko zakorzenioną w urszulańskiej tradycji wychowawczej. Stąd jest ona przede wszystkim „wspólnotą wiary” wspomagającą rozwój osobowości młodego człowieka „w ewangelicznym klimacie wolności, miłości i prawdy” (Konstytucje Unii Rzymskiej Zakonu Św. Urszuli, art. 101, s. 50).

Zespół Szkół Urszulańskich w Rybniku to szkoły, które na trwałe wpisały się w historię Górnego Śląska. Od samego początku, od 1923 roku, kiedy siostry urszulanki przybyły do Rybnika ich założeniem było stworzenie szkoły katolickiej przesiąkniętej duchem ewangelicznym, w którym centrum będzie Jezus Chrystus (Szkoly Urszulańskie w Rybniku, 1998). Na Śląsk Siostry Urszulanki przyjechały z misją założenia szkoły ogólnokształcącej. Jednak po rozpoznaniu potrzeb i lokalnych problemów zdecydowały się na prowadzenie szkoły zawodowej. Z czasem jednak siostronom udało się przekonać śląskie rodziny, osadzone w środowisku kopalń i hut, o potrzebie dłuższego i gruntownego edukowania dzieci, które otwierałoby im możliwości lepszego życia. Początkowo szkoła ta była jedynym żeńskim, katolickim liceum na Górnym Śląsku. W historii szkoły miały miejsce dwie tragiczne przerwy (1939-1945 i 1962-82) uwarunkowane historycznie, które jednak nie zniszczyły rozpoczętego dzieła. Co więcej, Siostry dalej „wiernie i radośnie” prowadziły misję wychowawczą, zgodnie z prośbami św. Anieli Merici założycielki ich dzieła (Kwas, 1998). Urszulanki postanowiły podjąć nowe wyzwania i od 2001 roku powstało publiczne Gimnazjum Sióstr Urszulanek. W roku 2004 obie wówczas już koedukacyjne szkoły (liceum i gimnazjum) zostały przekształcone w Publiczny Zespół Szkół Urszulańskich w Rybniku.

Najnowsza historia Zespołu Szkół Urszulańskich w Rybniku to w dalszym ciągu poszerzanie dzieła św. Anieli. Otwarcie publicznej szkoły podstawowej, która rozpoczęła swą działalność od 01.09.2013 r w Zespole Szkół Urszulańskich, wiązało się z decyzją wspólnoty sióstr i Rady Prowincjalnej, a także przychylnością księdza Arcybiskupa Wiktora Skworca. Decyzja ta wynikała bezpośrednio z próśb lokalnego środowiska, które widziało głęboką potrzebę stworzenia katolickiej szkoły podstawowej w ich mieście.

Obecnie w Zespole Szkół Urszulańskich w Rybniku funkcjonuje Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące. Uczniowie uczą się w trzech budynkach.

Szkoła położona jest w centrum miasta, w bliskim sąsiedztwie różnych typów szkół, co w naturalny sposób zwiększa możliwość wystąpienia zachowań ryzykownych; konieczne jest monitorowanie wejść/wyjść uczniów ze szkoły. W szkole zainstalowany jest monitoring i stale jedna osoba pilnuje, kto do szkoły wchodzi i kto z niej wychodzi.

W szkole obowiązują dokumenty, dzięki którym uczniowie, rodzice, nauczyciele wiedzą, jakie zasady funkcjonują w szkole, jakie są obowiązki i przywileje wszystkich zainteresowanych stron

(statut, regulamin szkolny). Dokumentacja jest ustalana we współpracy z nauczycielami, wychowawcami i uczniami oraz ich rodzicami (konsultacje z Radą Rodziców). Rodzice mają dostęp do tych dokumentów (sekretariat, strona www, biblioteka, gabinet psychologa i pedagoga).

Uczniowie szkoły, to bardzo często osoby ambitne, wymagające wobec siebie samych, nastawione na osiągnięcie wysokich wyników nauczania, często kosztem dużego stresu i napięcia.

3. Wartości stojące u podstaw Szkolnego Programu Wychowawczo -Profilaktycznego.

Wśród wartości stanowiących trzon Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego wyróżniamy:

- 1) Szacunek i miłość do każdej osoby;
- 2) Indywidualne i przyjazne podejście do każdego ucznia;
- 3) Ożywianie wartości Ewangelii w dzisiejszym świecie;
- 4) Wysoki poziom nauczania;
- 5) Jedność celów pomiędzy rodzicami, uczniami, nauczycielami szkoły;
- 6) Wartości patriotyczne.

4. Czynniki chroniące (modyfikacja na podstawie pogłębionej diagnozy 2018/2019):

Indywidualne	Rodzinne	Związane ze szkołą	Środowiskowe i kulturowe
<ul style="list-style-type: none"> - motywacja do nauki, - zasoby intelektualne; - osiągnięcia szkolne; - przekonania moralne oparte na wartościach chrześcijańskich; - poczucie przynależności do wspólnoty szkolnej; - specjaliści uprawnieni do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wspierający i opiekuńczy rodzice; - bezpieczna i stabilna rodzina; - silna więź z rodziną; - odpowiedzialność dorosłych za rodzinę; - wspierające relacje z innymi dorosłymi i dziećmi; - postępowanie członków rodziny oparte o normy religijne i moralne; - zaangażowanie rodziców w sprawę dziecka; - aktywny udział rodziny w życiu religijnym; - dawanie dzieciom dobrego przykładu, zgodność między wyznawanymi wartościami a postępowaniem. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauka, zainteresowania, pasje; - przyjaciele, grupa rówieśnicza; - przyjazny klimat w szkole; - prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza; - dostępność kół zainteresowań umożliwiających rozwój zainteresowań i umiejętności - rytuały, obrzędy szkolne budujące wspólnotę (uczniowie, rodzice, nauczyciele) - jasne i czytelne zasady postępowania w szkole (regulamin, statut); - wysokie standardy pracy nauczycieli; - wykwalifikowana kadra nauczycielska; - dobra komunikacja pomiędzy rodzicami i gronem pedagogicznym; - szybko, dobrze funkcjonujący system prewencyjny; - natychmiastowo udzielana pomoc psychologiczno – pedagogiczna uczniom z dostosowaniami wymagań edukacyjnych, uczniom wymagającym wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> - przyjaciele, grupa rówieśnicza; - dostępność pomocy i wsparcia ze strony odpowiednich służb społecznych; - otwartość i akceptacja wobec odmiennych religii, narodowości; - dostęp do ośrodków kulturalnych.

Czynniki ryzyka (modyfikacja na podstawie pogłębionej diagnozy 2018/2019):

Indywidualne	Rodzinne	Związane ze szkołą	Środowiskowe i kulturowe
<p>- zły stan zdrowia (choroby przewlekłe, niepełnosprawność, itp.);</p> <p>- zakłócenia emocjonalne, depresyjność, pesymizm, lęki;</p> <p>- obniżona sprawność intelektualna;</p> <p>- brak osiągnięć szkolnych;</p> <p>- impulsywność, brak umiejętności kierowania własnym zachowaniem;</p> <p>- niskie kompetencje i umiejętności społeczne;</p> <p>- niska lub nieadekwatna samoocena;</p> <p>- podatność na negatywne wzorce;</p> <p>- nadmierne korzystanie z mediów elektronicznych.</p>	<p>- brak lub słaba więź z rodzicami;</p> <p>- przemoc i dysharmonia w rodzinie, modelowanie negatywnych zachowań;</p> <p>- kryzysy w rodzinie – rozwód i rozpad rodziny, rodziny patchworkowe;</p> <p>- niewystarczający nadzór lub nieodpowiednie kierowanie dzieckiem;</p> <p>- małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka;</p> <p>- śmierć członka rodziny;</p> <p>- narodziny kolejnego członka rodziny;</p> <p>- choroby w najbliższej rodzinie;</p> <p>- nieadekwatne oczekiwania rodziców wobec swoich dzieci, dotyczące osiągnięć szkolnych;</p> <p>- surowa dyscyplina lub brak dyscypliny w domu;</p> <p>- niekonsekwencja wychowawcza;</p> <p>- chłód emocjonalny w rodzinie;</p> <p>- niespójność między wyznawanymi przez rodziców wartościami a rzeczywistym postępowaniem;</p> <p>- przeciążenie dziecka nadmiarem dodatkowych zajęć pozalekcyjnych.</p>	<p>- odrzucenie przez rówieśników;</p> <p>- przemoc rówieśnicza;</p> <p>- słaba więź ze szkołą;</p> <p>- nieżyczliwa, czy niesprawiedliwa postawa nauczyciela;</p> <p>- niepowodzenia szkolne;</p> <p>- zmiana szkoły;</p> <p>- rywalizacja, nastawienie na oceny;</p> <p>- brak współpracy rodziców ze szkołą;</p> <p>- nadmierne przeciążenie uczniów obowiązkami szkolnymi;</p> <p>- nieprzestrzeganie wskazań umieszczonych w opiniach i orzeczeniach o niepełnosprawności.</p>	<p>- udział w dyskotekach;</p> <p>- okres wakacyjny;</p> <p>- miejsca wymieniane jako ułatwiające dostęp do środków psychoaktywnych przez młodzież: park, przez nauczycieli: imprezy „domówki”, przez rodziców: także szkoła (dot. klas starszych 7 – 8);</p> <p>- zamieszkanie w aglomeracji śląskiej, duże zanieczyszczenie środowiska;</p> <p>- różne miejsca zamieszkania dzieci, duże odległości od szkoły, ograniczona możliwość bezpośrednich kontaktów, kontynuacja przyjaźni;</p> <p>- wzorce kulturowe osadzone w mediach elektronicznych;</p> <p>- eurosieroctwo;</p> <p>- materializm, konsumpcyjny styl życia.</p>

III. MISJA SZKOŁY

- 1) Nasza Szkoła Podstawowa ma charakter katolicki. Wychowanie i kształcenie jest głęboko osadzone na chrześcijańskim systemie wartości. Zadania i program szkoły zmierzają do zapewnienia spójności pomiędzy wiarą i życiem codziennym;
- 2) Szkoła dąży do harmonijnego, całościowego rozwoju wychowanka – jego sfery intelektualnej, emocjonalnej, moralnej, społecznej i fizycznej;
- 3) Współpracujemy z rodzicami lub opiekunami w dziedzinie wychowania. Pragniemy, aby rodzice aktywnie współpracowali ze szkołą współtworząc atmosferę i tradycję szkoły. Przyczyniali się do spójnego oddziaływania szkoły i domu. Promowali szkołę w środowisku lokalnym. Dawali odważnie świadectwo wiary i miłości Boga, bliźniego;
- 4) Rozwijamy zainteresowania dzieci poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne;
- 5) Szkoła kształci i promuje postawy patriotyczne. Dąży do tego, by uczeń kochał Ojczyznę – Polskę i świadomie podejmował naukę i pracę dla jej dobra;
- 6) Szkoła uwrażliwia na piękno i odpowiedzialność za dar przyrody jako dzieło Stwórcy;
- 7) Szkoła dąży do wysokiego poziom nauczania, którym kieruje wykwalifikowana kadra. Staramy się, aby nauczyciele byli świadkami wiary, ludźmi bogatymi duchowo. Aby chętnie doskonalili się podnosząc kwalifikacje zawodowe. Byli ludźmi kreatywnymi, pełnymi inicjatywy i zaangażowania. Aby towarzyszyli swoim podopiecznym w ich potrzebach duchowych, emocjonalnych, intelektualnych i kulturowych.

IV WIZJA SZKOŁY

Zespół Szkół Urszulańskich Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Rybniku jest szkołą katolicką. Podstawę działalności szkoły stanowią zasady i wartości chrześcijańskie głoszone przez Kościół Katolicki. Szkoła przyjmuje i opiera się w swej działalności na myśli i nauce założycielki św. Anieli Merici.

W świecie, który zmienia się co dnia, Święta Aniela jest dla nas inspiracją, fundamentem naszej wizji urszulańskiej szkoły. Ożywa poprzez relacje, jakie budujemy, atmosferę, którą tworzymy i nauczanie, które podejmujemy.

Nasza szkolna społeczność jest ewangelizowana poprzez świadectwo naszego życia oraz głoszenie Słowa Bożego. W świecie, który zmienia się co dnia, Św. Aniela mówi nam o:

- konieczności stałego rozwoju,
- otwartości na zmiany,
- stałym poszukiwaniu,
- refleksowaniu nad przeszłością i otwartości na to, co niesie przyszłość,
- wychodzeniu naprzeciw wyzwaniom świata, przyjmujemy różnorodny i pełen techniki świat XXI wieku i ufnie idziemy w przyszłość. Jesteśmy świadomi potrzeb, zarówno własnych, jak i innych ludzi. Szukamy nowych metod pracy, by sprostać wyzwaniom dzisiejszego i przyszłego świata. Odważnie podejmujemy wezwania stale zmieniającej się rzeczywistości. Poprzez doświadczenie bogatego życia religijnego, w tym modlitwy i Eucharystii, kultywujemy w społeczność szkolnej głębokie życie duchowe.

V SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY PODSTAWOWEJ ZSU W RYBNIKU

Sfera fizyczna:

- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych,
- dba o bezpieczeństwo własne i innych,
- ma wiedzę w zakresie zdrowego stylu życia,
- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- potrafi współpracować z dorosłymi w zakresie troski o własne zdrowie.

Sfera psychiczna:

- potrafi radzić sobie ze stresem i trudnymi uczuciami (gniewem, złością, strachem),
- postępuje uczciwie,
- jest pracowity i systematyczny,
- zna własną wartość, pozytywnie patrzy na świat, siebie i innych,
- korzysta z różnych źródeł informacji i wykorzystuje zdobytą wiedzę,
- potrafi wziąć odpowiedzialność za swoje słowa i czyny i ponieść ich konsekwencje,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły.

Sfera społeczna:

- jest wrażliwy na potrzeby innych i tolerancyjny; szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- potrafi rozwiązywać konflikty w formie dialogu,
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, uzasadniać i bronić własnego punktu widzenia,
- potrafi wyrażać swoje potrzeby i uczucia,
- zna swoje prawa i obowiązki.

Sfera duchowa:

- zna wartości chrześcijańskie i kieruje się nimi (odróżnia dobro od zła),
- czynnie wyznaje wiarę, zna i stara się wcielać w życie ideę SERVIAM – służba Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie.

VI CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

Szkoła podstawowa Zespołu Szkół Urszulańskich ma utrwalony tradycją bogaty zasób obrzędów i ceremonii, mocno osadzony w kalendarzu uroczystości kościelnych i państwowych.

1) Symbol szkoły –znaczenie:

„Serviam" oznacza w języku łacińskim "będę służyć" (Bogu, Kościołowi, Ojczyźnie, rodzinie, przyjaciołom);

"Gwiazda" symbolizuje ideały, do których chcemy dążyć (Per aspera ad astra - przez trudy do gwiazd);

Ursa Minor / Mała Niedźwiedzica - "ursula" to zdrobnienie od "ursa"; niedźwiedzica to męstwo i odwaga, którymi chcemy się charakteryzować;

"Tarcza" - kształt odznaki, nasz oręż obronny przeciwko złym mocom;

"Krzyż" jest symbolem naszej wiary, której zgłębianie jest naszym celem;

2) Hymn Szkoły;

3) Sztandar;

4) Święto patronalne szkoły;

5) Tradycja rozpoczęcia roku szkolnego uroczystą Mszą wspólnoty urszulańskiej – uczniów, rodziców, grona pedagogicznego, pracowników szkoły;

6) Tradycja Święta Patronalnego Młodzieży, święcenie podręczników i tornistrów;

7) Obchodzenie urodzin wychowawców wraz ze Mszą Św. w której uczestniczą wychowankowie;

8) Możliwość Spowiedzi Świętej, Msze Święte w pierwsze piątki miesiąca;

9) Uroczystość Dnia Nauczyciela;

10) Obchodzenie Dnia Patriotycznego z okazji Odzyskania Niepodległości;

11) Obchodzenie Dnia Św. Mikołaja;

12) Kolęda szkolna;

13) Dzień Otwarty;

14) Rekolekcje wielkopostne dla uczniów;

15) Dzień skupienia dla nauczycieli;

16) Piknik rodzinny;

17) Mundurek szkolny – dzienny i odświętny;

18) Poranne apele szkolne.

VII DIAGNOZA POTRZEB

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie analizy problemów występujących w środowisku szkolnymi potrzeb osób w nim funkcjonujących:

- dokumentacji szkolnej, w tym dziennika elektronicznego,
- ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- dokumentacji pedagoga i psychologa,
- rozmów z rodzicami i uczniami,
- bieżących informacji dot. funkcjonowania uczniów od wychowawców, nauczycieli, innych pracowników szkoły,
- zagrożeń środowiskowych,
- niskich kompetencji społecznych uczniów.

Obserwacje przeprowadzone w Szkole Podstawowej Zespołu Szkół Urszulańskich pozwoliły na określenie problemów pojawiających się w czasie roku szkolnego wśród uczniów:

- pojawiające się zachowania przemocowe, agresywne wśród dzieci (wulgaryzmy, złośliwe niszczenie przedmiotów),
- brak umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- izolowanie się od grupy rówieśniczej.

Zasoby Szkoły

- ludzkie:

1) Dyrektor Szkoły:

- monitorujący pracę wychowawczą i profilaktyczną,
- będący w kontakcie z wychowawcami klas, wychowawcami świetlicy szkolnej, pedagogiem, psychologiem i innymi specjalistami szkolnymi oraz pielęgniarką,
- współpracujący z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły,
- tworzący i umacniający pozytywne relacje interpersonalne z szkole;

2) Wykwalifikowane grono pedagogiczne biorące udział w konferencjach, szkoleniach z zakresu działań profilaktyczno-wychowawczych;

3) Specjaliści z zakresu: logopedii, Integracji Sensorycznej, pracy z uczniem ze Spektrum Autyzmu w tym z Zespołem Aspergera, surdopedagogiki, terapii pedagogicznej i inni;

4) Pedagog i psycholog szkolny;

5) Pielęgniarka szkolna prowadząca profilaktykę zdrowotną;

6) Dostosowywanie metod pracy do zaleceń PPP.

- materialne:
  - 1) Monitoring w całej szkole;
  - 2) Zasoby biblioteki szkolnej;
  - 3) Sala gimnastyczna, boisko szkolne, tereny rekreacyjne w ogrodzie;
  - 4) Bliskie sąsiedztwo placów zabaw i siłowni publicznych;
  - 5) Sala komputerowa, czyste, jasne sale lekcyjne wyposażone w tablice interaktywne i stały dostęp do Internetu;
  - 6) Gabinet psychologa i pedagoga w każdym budynku 1-3 SP, 4-6 SP, 7-8 SP;
  - 7) Przestronna salka jadalna dająca możliwość korzystania z posiłków w sprzyjającej atmosferze;
  - 8) Aula szkolna dająca możliwość organizowania konferencji, prelekcji itp.;
  - 9) Kaplica;
  - 10) Ogrodzony teren szkolny uniemożliwiający pojawienie się osób niepożądanych, zagrażających zdrowiu lub życiu ucznia.

VIII. Założenia Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

- **Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:**
  1. Współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz zdobywania wiedzy, umiejętności i postaw u uczniów określonych w sylwetce absolwenta;
  2. Formowanie ludzi sumienia, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój mają należyte miejsce, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych;
  3. Współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości, kształtowania postaw prozdrowotnych oraz zachowań proekologicznych;
  4. Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
  5. Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
  6. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
  7. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;

8. Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu a sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
9. Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;
10. Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy oraz kompetencji emocjonalno-społecznych uczniów / wychowanków, a także ich rodziców / opiekunów, nauczycieli / wychowawców.

▪ **Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:**

1. Poszerzenie wiedzy i świadomości rodziców / opiekunów, nauczycieli / wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci / młodzieży, Rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
3. Modelowanie umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, prac nad własnym charakterem, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
4. Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów / wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia;
5. Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli / wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
6. Doskonalenie kompetencji nauczycieli / wychowawców w zakresie profilaktyk używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych wiadomości, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych

do uczniów oraz ich rodziców / opiekunów, a także nauczycieli / wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

▪ **Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:**

1. Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych;
2. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
3. Przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
4. Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

▪ **Działalność profilaktyczna obejmuje:**

1. Wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
2. Wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na pojawienie się zachowań ryzykownych, wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych postaw ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

IX CELE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

Praktyczne działania profilaktyczne będą dotyczyły dzieci w szkole podstawowej. Są skierowane do grupy niskiego ryzyka, w której znajdują się osoby jeszcze nieprzejawiające zachowań destruktywnych. Polegają one na promowaniu zdrowego stylu życia, zapobieganiu zagrożeniom oraz opóźnieniu wieku inicjacji, a przez to zmniejszeniu zachowań ryzykownych. Biorąc pod uwagę wyniki badań przeprowadzonych w szkole sformułowano cele Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego realizowanego w klasach 1-8 SP.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa komunikacji w grupie:

- sfera psychiczna - uczniowie znają normy i zasady obowiązujące w szkole i klasie, uczeń odróżnia język „Ja” i „Ty”,
- sfera społeczna - uczeń widzi różnorodność klasową, akceptuje ją i potrafi współpracować tworząc zintegrowany zespół klasowy,
- sfera fizyczna – uczeń w języku werbalnym i niewerbalnym prawidłowo komunikuje się z uczniami i personelem szkolnym,
- sfera duchowa – uczeń prezentuje postawę szacunku wobec innych w szkole i poza nią.

2. Eliminowanie zachowań agresywnych:

- sfera psychiczna - uczeń rozróżnia emocje przyjemne od nieprzyjemnych i potrafi sobie z nimi radzić, uczeń zna konsekwencje zachowań agresywnych,
- sfera społeczna uczeń potrafi rozwiązać problemy bez stosowania przemocy słownej, uczeń wie, do kogo może zgłosić się o pomoc w sytuacji trudnej,
- sfera fizyczna – uczeń jest aktywny fizycznie, nie wykazuje zachowań agresywnych ,
- sfera duchowa – uczeń potrafi współpracować, odczuwa chęć przynależenia do grupy i dbania o dobro innych.

3. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z nowych mediów cyfrowych:

- sfera psychiczna - uczeń zna wady i zalety internetu, telefonu komórkowego, uczeń wie, co znaczy bezpieczne korzystanie z nowych mediów,
- sfera społeczna – uczeń świadomie korzysta z możliwości komunikowania się za sprawą nowych mediów,
- sfera fizyczna - uczeń kontroluje czas spędzony na korzystaniu z nowych mediów,
- uczeń podchodzi w krytyczny sposób wobec oferty nowych mediów.

X STRATEGIE WYCHOWACZO – PROFILAKTYCZNA – ZADANIA, TREŚCI, FORMY

strefa	Zadanie	Treści. Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Społeczna	Edukacja w zakresie kultury osobistej i kultury słowa	Pogadanki na temat kultury języka	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów	Rok szkolny
		„Dzień języka ojczystego” – kultura słowa	Nauczyciele poloniści, bibliotekarki szk. wychowawcy klas	II.2020
		Przypomnienie zasad savoir vivre’u zakończone międzyklasowym konkursem „Klasa z klasą” (kl. 4 -6 SP)	Wychowawcy, pedagog	II -VI.2020
		Organizacja szkolnego konkursu savoir-vivre – klasy 1-3 SP	Wychowawca świetlicy, pedagog	II półrocze
		Organizowanie wyjazdów do teatru, kina, filharmonii. Umożliwienie uczniom uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych	Wychowawcy	Rok szkolny
Fizyczna, psychiczna, społeczna	Profilaktyka zachowań ryzykownych	Uświadamianie zagrożeń wynikających z sięgania po środki uzależniające (kl. 7 – 8 SP)	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Etap edukacyjny i wg potrzeb
		Uzależnienia behawioralne (komputer, telefon, zakupy itp.)	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Etap edukacyjny i wg potrzeb
		Przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc. „Dzień Bezpiecznego Internetu” (kl. 1 – 3, 4 - 6 SP)	Nauczyciele matematyki, informatyki	II.2020
		Program profilaktyczny: „Przyjaciele Zippiego” (kl. 1 -3 SP) „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” (kl. 4 – 6 SP)	Wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele wspomagający	Rok szkolny
		Prawne aspekty zachowań ryzykownych. Bezpieczeństwo w szkole, poza szkołą, w internecie.	Specjalista, policjant	Etap edukacyjny i wg potrzeb
		Sekty, grupy nieformalne, subkultury. Pogadanki, dyskusje (kl. 7 - 8 SP).	Wychowawcy, pedagog, psycholog.	Etap edukacyjny i wg potrzeb

		Tematyczne lekcje wychowawcze wg bieżącego potrzeb, wydarzeń, okoliczności	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Rok szkolny
Psychiczna społeczna, duchowa	Kształtowanie umiejętności społecznych (asertywność, komunikowanie się, budowanie dobrych relacji)	Warsztaty dla klas w zakresie kształtowania umiejętności społecznych	Psycholog, pedagog, wychowawcy	Etap edukacyjny, wg potrzeb
		Właściwe granice w relacjach rówieśniczych	Pedagog, psycholog	Rok szkolny
		Koleżeństwo, przyjaźń, miłość. Pogadanki	Wychowawcy	Rok szkolny
		Obserwowanie postaw uczniów i bieżące reagowanie	Wychowawca, nauczyciele, pedagog, psycholog	Rok szkolny
		„Piknik Rodzinny” SP	Wychowawcy świetlicy	VI.2020
		„Dobry kumpel nie dokucza” - konkurs plastyczny dla klas 1-3 SP	Pedagog, wychowawca świetlicy	II półrocze
		Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji. Edukacja antydyskryminacyjna	Psycholog, pedagog, wychowawcy	Etap edukacyjny i wg potrzeb
	Odkrywanie i umacnianie w uczniach poczucia własnej wartości i szacunku dla drugiego człowieka	Indywidualny kontakt i relacje z uczniem	Wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog	Rok szkolny
		Zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań.	Nauczyciele przedmiotów	Rok szkolny
		Wartości, zainteresowania, pasje. Pogadanki, prezentacje wytworów uczniów, dyskusje	Wychowawcy, uczniowie	Rok szkolny
		„Dzień Kropki” kl. 1-3 SP	Wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy	IX.2019
		„Zrozumieć niepełnosprawność” konkurs plastyczny dla klas 1-3 SP	Pedagog	XI.2019
		Rekolekcje szkolne	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, katecheci	Wielki Post
	Fizyczna, psychiczna	Kształtowanie odpowiedzialności za swoje zdrowie i życie	Przekazywanie wiedzy i umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z trudnymi emocjami	Psycholog, pedagog, wychowawcy
Zaburzenia odżywiania: anoreksja, bulimia; Filmy, pogadanki, wykłady (kl.7-8 SP)			Psycholog, pedagog, wychowawcy	Etap edukacyjny II półrocze
Prelekcje nt. higieny osobistej (kl.1-6 SP).			Pielęgniarka	II półrocze
Fluoryzacja, dbałość o higienę jamy ustnej (kl. 1-6 SP).			Pielęgniarka	Kalendarium pielęgniarki

		Higiena i profilaktyka - włosy, paznokcie, skóra (kl. 4-6 SP)	Pielęgniarka, pedagog szkolny	XI.2019
		„Kreowanie wizerunku” – zajęcia warsztatowe dla uczniów klas 6 SP	Pedagog, wizażysta	II półrocze
		Dostosowanie krzeseł, stolików, oświetlenia do potrzeb uczniów	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu	Rok szkolny, na bieżąco
		Wady postawy u dzieci - porady dla nauczycieli i rodziców, warsztaty dla uczniów	Pedagog szkolny, terapeuta SI	XII.2019/ IV.2020
		Badania przesiewowe logopedyczne dla klas 1 SP	Logopeda	IX.2019
		Badania kontrolne logopedyczne dla uczniów klas 6 SP	Logopeda	I półrocze
		Zakłócenia emocjonalne (zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, rozmowy indywidualne)	Psycholog, pedagog, wychowawcy	Etap edukacyjny i wg potrzeb
		Promocja ruchu fizycznego jako forma zajęć pozalekcyjnych – narty, łyżwy, taniec, SKS	Nauczyciele w-f	Rok szkolny, na bieżąco
		Dzień sportu SP	Nauczyciele w-f, wychowawcy	VI.2020
		Zagrożenia zdrowia na skutek nadmiernego korzystania z telefonów komórkowych i innych nośników – konkurs, pedagogizacja rodziców (kl. 4-6 SP)	Pedagog szkolny	Rok szkolny
		Pogadanki na temat sposobów uczenia się (kl. 4 – 8 SP)	Psycholog, pedagog, wychowawcy	Rok szkolny

XI EWALUACJA

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli, analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie przez Zespół ds. Pomocy Psychologiczno Pedagogicznej powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna.

Zbierając informacje potrzebne do dokonania ewaluacji programu będziemy się posługiwać następującymi metodami: obserwacje, analiza dokumentów szkolnych, analiza osiągnięć uczniów, ankieta, wywiad/rozmowa.

1. Wnioski i zalecenia z ewaluacji SPW-P za rok 2018/2019

Na podstawie:

- 1) Wniosków z diagnozy dotyczącej bezpieczeństwa uczniów w szkole (zał. nr 1 raport „Bezpieczeństwo w szkole – rok szkolny 2018/2019).
- 2) Wiadomości od wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa szkolnego i innych zatrudnionych specjalistów w zakresie zgłaszanych problemów.
- 3) Informacji od rodziców i samych uczniów w zakresie zgłaszanych problemów;
- 4) Priorytetów MEN na bieżący rok szkolny:
  - profilaktyka uzależnień,
  - wychowanie do wartości,
  - rozwijanie kompetencji cyfrowych,
  - rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości uczniów.

- uzupełniono czynniki chroniące i czynniki ryzyka,

- poszerzono treści programu w zakresie rozpoznanych potrzeb;

5. Kwestionariusza ewaluacji SPW-P uzupełnionego przez wychowawców klas 1-8 SP;
6. Rozpoznania potrzeb uczniów w zakresie działań wychowawczo – profilaktycznych uzyskanych od rodziców/opiekunów poprzez informacje zawarte w ankiecie dla rodziców opracowanej przez SOKRATES Grupę Edukacyjno – Szkoleniową.

Nadal kontynuowane będą następujące działania:

- edukacja w zakresie kultury osobistej i kultury słowa,
- profilaktyka zachowań ryzykownych.

- kształtowanie umiejętności społecznych (asertywność, komunikowanie się, budowanie dobrych relacji).
- odkrywanie i umacnianie w uczniach poczucia własnej wartości i szacunku dla drugiego człowieka.
- kształtowanie odpowiedzialności za swoje zdrowie i życie.